

Editorial

Ha començat la batalla de l'estatut, comença el camí cap a la independència

La confrontació que s'anirà produint al voltant de la reforma de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya no ens hauria de situar (l'Esquerra Independentista) a defensar de manera acrítica les posicions i les actuacions dels partits del Parlament de Catalunya.

Abans de qualsevol consideració cal tenir ben clar que l'Estatut d'Autonomia és un text legal que té una funció explícita clara, que és la de perpetuar l'«encaix» del poble català dins l'Estat espanyol, un mitjà perfeccionat de tal manera que hauria de servir per a frenar l'avanç de la reivindicació independentista. Aquesta constatació, però, no ens hauria d'impedir de veure que especialment en algunes de les seves intencions i redaccions, aquest Estatut ha estat també un reflex distorsionat d'algunes aspiracions de les classes populars catalanes. Sens dubte, aquest no ha estat el cas de l'Estatut del País Valencià que només es pot interpretar com una maniobra espanyolista combinada del PP i el PSOE per tal de barrar el pas al que es temia que pogués sortir de la Catalunya estricta.

L'aspecte més important, però, per a l'Esquerra Independentista d'aquest procés de discussió i d'aprovació de la nova proposta d'Estatut d'Autonomia de Catalunya (i en una menor mesura, de la del País Valencià) és el debat que s'està desenvolupant entorn de conceptes polítics i econòmics rellevants, sobre els quals havia planat abans un silenci ofegador: la nostra existència col·lectiva com a nació i el dret a

expressar els drets col·lectius que se'n deriven, l'espoliació fiscal i l'aspiració justa a posar-hi fi, la protecció dels drets socials i de l'entorn ecològic....Encara que tot això no quedi garantit si ens mantenim al si de l'Estat espanyol, i malgrat la feblesa de partits que -com ERC o ICV- no han estat ni tan sols capaços de defensar amb arguments el dret a l'autodeterminació que teòricament havien dit que assumien en els seus principis, el debat que s'ha desvetllat aquests dies ha posat aquests temes sobre la taula i ha mostrat l'interès de determinats sectors de la nació catalana per defensar-los.

El que està passant al voltant dels Estatuts és, doncs, important. Més enllà de la lletra del text i de la voluntat mateixa de bona part dels polítics que l'han debatut, a través del debat de l'Estatut han sortit a la llum moltes de les aspiracions profundes del poble català, un poble cansat de veure's perseguit al si dels Estats en què es troba integrat, un poble que està desenvolupant des de fa temps el sentiment que, al si de la democràcia, la llibertat i la igualtat han de ser possibles. Una consciència enfortida al llarg de les darreres dècades per l'expansió continuada de l'independentisme.

Aquesta realitat contradictòria entre unes limitacions i unes aspiracions ens ha de portar a mantenir una actitud de defensa dels interessos populars tot mostrant que la manera més adequada de satisfer-los és la independència.

Des de l'independentisme conseqüent

hem de saber, doncs, mobilitzar els anhels de llibertat de les classes populars catalanes per a desenvolupar el moviment cap a la Independència, mostrant al poble català que, com correspon a una nació amb voluntat col·lectiva no té necessitat de deixar-se espoliar per l'Estat espanyol; que no hi ha cap raó democràtica perquè hàgim de mantenir una monarquia borbònica que mai no hem volgut; que no té cap lògica que ens hàgim de sotmetre a la voluntat d'uns altres que basen el seu poder en la nostra extorsió ...

Fem, doncs, una crida a avançar cap a la Ruptura Democràtica per la Independència.

- Cridem a la mobilització pel dret a l'autodeterminació

- Instem a avançar en l'acció unitària de tot l'independentisme creant una xarxa organitzativa cada cop més densa i articulada (per mitjà de les CUPs, de plataformes sectorials unitàries, d'organismes comarcals de coordinació, etc.)

- Cal reforçar la consciència i l'organització de les classes populars catalanes al voltant del debat i l'assumpció popular d'unes Bases Constitucionals del conjunt de la nació catalana (els Països Catalans), Bases Constitucionals que hem d'elaborar com a síntesi de les nostres aspiracions col·lectives sense les limitacions imposades per les vies autonomistes.

La llei contra la violència de gènere no atura els feminicidis

Ara fa aproximadament un any publicàvem un article titulat «Violència de gènere: quan els plans que es proposen són insuficients». En aquell temps encara no havia entrat en vigor la Llei Integral contra la Violència de Gènere del govern del PSOE, però ja ens atrevíem a apuntar que tota la sèrie de mesures punitives, reformes legals, plans, lleis... que s'estaven encetant per a lluitar contra els femicidis, si bé eren positives, eren del tot insuficients.

Un any més tard continuem apuntant el mateix, perquè considerem que totes les mesures posades en marxa van encaminades únicament a mitigar les conseqüències que la violència produeixen en la dona i els fills i filles quan el mal ja està fet. És a dir que aquestes mesures no són realment preventives de la violència sinó de tractament i rehabilitació (el que s'anomena prevenció terciària).

Així doncs, la Llei Integral contra la Violència de Gènere 1/2004 de 28 de desembre i l'Ordre de Protecció 27/2003 de 31 de juliol, posada en marxa uns mesos abans, posen en pràctica tot un mecanisme de protecció a les víctimes, mesures penals, d'allunyament de l'agressor, mesures civils referents a la custòdia dels fills i filles, a l'habitatge conjugal, mesures socials de prestacions econòmiques per a les víctimes etc. Però, a banda de les limitacions pressupostàries, segueixen sense anar a l'arrel del problema de la violència contra la dona.

I com a mostra sols cal entrar a analitzar les dades del mateix *Instituto de la Mujer*, segons les quals l'any 2004 van ser assassinades als Països Catalans 22 dones (72 a tot l'Estat espanyol). Al 2005 portem (fins al mes d'agost de 2005) ja 16 femicidis al nostre país i un total de 42 a l'Estat espanyol.

A banda dels femicidis, cal assenyalar que la posada en marxa de la Llei Integral -que va ser celebrada per multitud de col·lectius feministes- va obrir unes expectatives irrealistes que han tocat amb la dura realitat de la pràctica quotidiana. Periòdicament surten

notícies a la premsa escrita sobre la manca de personal i recursos per a atendre les víctimes als jutjats i als centres d'atenció. Notícies que denuncien la manca de preparació professional de les persones que han d'atendre a les víctimes; pocs recursos judicials, policials i manca de coordinació...

A més, notícies aparegudes a la premsa de València posen els pèls de punta i entren en seriosa contradicció amb el principi de protecció a la víctima de la Llei. Després de

pitjors feines, menors recursos econòmics, menys xarxa social i familiar i en general menys recursos de defensa. A més, el seu agressor romandrà impune, alhora que elles no poden fer us de la famosa Llei Integral per por de ser expulsades.

Totes aquestes mancances i entrebancs -que ens volen fer vore que es produeixen perquè es tracta del primer any d'aplicació de la Llei-, fan pensar, una vegada més, que la política dels diferents governs fins ara, (siga el que siga) respecte a la violència de gènere és d'aparador i no de veritables intencions de solució.

Evidentment celebrem la posada en funcionament de totes les mesures que cal per reduir el nombre de femicidis, però la nostra opinió parteix de la idea que és el mateix sistema social, econòmic i polític en què ens fan viure el que reproduceix i manté l'asimetria de poder entre gèneres i el sistema patriarcal que ens oprimeix.

Aquest sistema capitalista es nodreix de l'explotació d'unes persones per altres; de l'explotació d'uns països per altres; de la dominació d'unes cultures sobre altres; de la destrucció de la natura i la resta d'éssers vius; i també, no cal dir-ho, de la supeditació d'un gènere sota l'altre:

Segons dades de la Unió Europea, les dones cobren un

15% menys que els homes per la mateixa feina. A l'Estat espanyol el diferencial oficial és del 18%, i segons diversos estudis patronals la diferència real deu de situar-se per sobre del 34%.

A l'Estat espanyol és realitzen una mitjana de 3,7 hores extra per assalariat/ada a la setmana, de les quals una de cada quatre no es cobren ni es compensen en dies lliures. En el cas de les dones les hores extra no cobrades pugen al 47,8%.

Segons dades aparegudes a la premsa aquest estiu, el 47% de les dones han patit algun tipus de assetjament laboral o sexual al lloc de treball.

És la dona qui continua portant el gros de la feixuga carrega de les tasques

La violència contra les dones no es soluciona només amb mesures jurídiques.

convindria a totes les dones a denunciar els seus agressors podem llegir «La Guardia Civil abrirá expediente de expulsión a las inmigrantes ilegales que denuncien maltrato». El Gobierno ordena conjugar los derechos de las maltratadas con la Ley de Extranjería. El secretario d'estat de Seguretat, Antonio Camacho Vizcaino, ha enviat una instrucció interna a totes les casernes de la Guardia Civil per a que atenguen correctament a les dones estrangeres que denuncien violència domèstica, però al mateix temps demana que els obrin un expedient sancionador si resideixen il·legalment (*Levante* EMV 15-09-05).

Aquesta instrucció deixa totalment desprotegides les dones que precisament tenen més dificultats ja que disposen de les

domèstiques, feina imprescindible per a la reproducció i recuperació psicosomàtica de la força de treball.

La renúncia de l'estat neoliberal a garantir un nombre suficient de guarderies i escoles públiques per a la primera infància, així com l'assistència a persones amb malalties, discapacitats i gent gran, fa recaure una vegada més tota la feina de cura i assistència en les dones, amb la qual cosa es tanca un cercle d'explotació sense el qual el sistema capitalista no acumularia els enormes guanys que esta obtenint.

És ací on rau el nus gordià del problema: el capitalisme en la seva faceta actual de neoliberalisme, ha fet seu, subsumint, tot el

sistema de dominació patriarcal, garantint-se uns guanys a què no està disposat a renunciar. A més de generar mercaderies, plusvàlua, hegemonia social..., el capitalisme, com a sistema totalitzant, produeix també subjectivitat alienada que fa que reproduïm en el pla cultural la seva escala de valors patriarcal i capitalistes. I de entre tots els seus valors sobresurt el de la violència.

Avui en dia la dona encara és explotada com a treballadora, com a mestressa de casa, com objecte sexual, com a ciutadana subordinada, com a botí de guerra, com a reproductora de més mà d'obra per al sistema... Per tant, mentre no canviem aquest model de societat basat en l'explotació,

diffícilment podrem acabar amb la violència contra els membres del sistema que es troben en desigualtat de condicions i oportunitats.

Res ens haguera agradat més que equivocar-nos amb les nostres previsions sobre la fi dels femicidis, però a hores d'ara continuarem mantenint que tan sols el canvi de model econòmic, social i polític del nostre poble portarà cap a un procés d'empoderament de les dones com a gènere, com a treballadores i com a membres d'una nació oprimida.

Encarna Canet.
Toni Infante.

Què ens ensenya aquest Onze de Setembre?

El context i alguns esdeveniments de la Diada d'enguany ens obliguen a fer-hi algunes consideracions, algunes de les quals ja vam exposar en un comunicat emès el passat 16 de setembre.

En primer lloc, cal tenir clar el context de la Diada passada, que és la segona sota la dominació rampant del PSOE i amb el país immergit, a més, en els debats de la casta política per uns nous Estatuts d'Autonomia.

Els propòsits d'aquest partit en una conjuntura que li és especialment favorable eren ben clars i s'han manifestat per mitjà d'algunes atzagaiades d'«enaltiment de la hispanitat» (i, per tant, amb l'ànim de contribuir a la destrucció gradual de la dignitat i la identitat catalanes). El fet és, però, que ni la provocació d'introduir de manera artificial la llengua espanyola a la celebració oficial de la Diada, ni les pallassades militaristes de Bono a Barcelona, no han passat de ser uns episodis rústecs de provocació.

L'homenatge de Bono a «Los últimos de Filipinas» a la Casa Àsia de Barcelona, pels volts d'aquesta data, hauria fet més aviat riure si no fos una exhibició de la manca de sensibilitat amb què Espanya i el PSOE aborden la seva història colonial. De manera semblant el fet d'incloure l'espanyol als actes oficials de la Diada amb l'excusa de la immigració, tenia més a veure amb una voluntat d'imposició que no pas amb una

exposició de la dinàmica real de la immigració que té en organitzacions com Veu Pròpia i els Altres Andalusos exemples més dignes de representació que no pas l'exhibició del monolingüisme recalcitrant en la llengua dominant de l'Estat. En general, doncs, unes provocacions evidents que han tingut la virtualitat de mostrar la veritable cara espanyolista del PSOE i la manca de capacitat de reacció dels seus aliats.

Per als qui voldrien (el PSOE i CIU, principalment) que la Diada es reduís a una simple celebració exultant de la submissió de la nostra nació, la notícia més remarcable, que s'esforçaran d'amagar, és justament que arreu del país han continuat les mobilitzacions independentistes, entre les quals cal destacar les que han tingut un caràcter unitari (Girona, Sabadell, Manresa, Vic, Lleida, Badalona, Cerdanyola, etc.). En aquests actes, l'Esquerra Independentista ha mostrat, a més, un arrelament sòlid a les lluites socials, ecologistes i de gènere d'arreu del país.

Així doncs, malgrat els intents dels partits del règim actual per a ofegar-lo, l'Esquerra Independentista manté una important vitalitat i la seva existència mostra les febleses d'aquest gegant amb peus de fang que és la monarquia parlamentària borbònica espanyola i la seva sucursal local, gestors tant del capitalisme com del patriarcat.

Tot i la censura, la manipulació i el silenci de l'aparell mediàtic, que ha presentat l'esperit de la Diada com un cant entusiasta al nou Estatut, al llarg de tot el cap de setmana passat i en llocs molt diferents del país, el conjunt del nostre moviment ha escampat un discurs crític amb aquest vincle polític que ens vol continuar tenint sotmeses i explotades, alhora que ha fet una crida unànime a treballar de manera decidida per la Independència i el Socialisme.

Hem de ser conscients, però, que aquest escull important que representa el boicot informatiu dels mitjans de comunicació principals, el qual ens impedeix d'establir la connexió definitiva amb el conjunt dels sectors socials susceptibles de mobilitzar-se per l'alliberament independentista, només es podrà vèncer amb un augment de la penetració social del nostre moviment. És en aquest punt on hi ha la nostra flaqueza que d'una banda permet la desviació d'una part massa gran del potencial independentista cap als carrerons sense sortida del reformisme regeneracionista que tan aferrissadament defensa ERC; i d'altra banda, alimenta també en d'altres sectors independentistes posicions poc madures, mancades d'orientació i d'eficàcia polítiques.

Només l'existència d'un bloc polític sòlid de l'Esquerra Independentista (amb una referent polític unitari com a vaixell-insígnia) permetrà que els esforços que centenars de militants realitzen dia rere dia, any rere any,

puguin llevar el fruit conseqüent sense rebre la sagnia de manipulacions exteriors, ni restar embolicats per actuacions espontànies i/o poc elaborades políticament, que, com es va demostrar en d'altres etapes del moviment, a la llarga esdevenen estèrils, contraproductius i fàcilment manipulables. (Si d'alguna cosa han de servir el record i l'anàlisi dels errors del passat és per no repetir-los.)

En aquest sentit, i pel que fa a la qüestió concreta de l'accés al Fossar de les Moreres d'ERC i de les JERC, cal partir de la constatació primària que els partits autonomistes no tenen l'autoritat moral necessària per a accedir al Fossar de les Moreres l'11 de setembre i és per això que CIU fa el seu parlament en aquest lloc a l'hora «0», i no ha gosat mai accedir al Fossar a la llum del dia.

ERC hauria de saber que si juga descaradament al possibilisme autonomista i al regeneracionisme espanyol (com és el cas actualment) no pot aspirar a fer el doble joc. Tractarem més concretament de l'anàlisi més detallada d'ERC i de les JERC en un annex d'aquest mateix article. Però allò que cal valorar dels fets ocorreguts aquest passat 11 de setembre al Fossar de les Moreres, són els mètodes utilitzats per a impedir l'accés de les JERC.

Hem de tenir present que la premsa del règim no espera altra cosa que la possibilitat d'estendre el desprestigi de l'independentisme, presentant-lo com un moviment immadur i busca-bregues, incapaç de tenir una alternativa coherent. En un moment en què el prestigi del règim parlamentari monàrquic espanyol és decreixent i en què cal que l'independentisme trobi el mínim d'obstacles per a arribar a la seva important base social potencial, el fet de donar peu a presentar una imatge negativa de l'independentisme és un error important; un error que l'independentisme català ja havia comès amb els enfrontaments físics al Fossar a finals dels anys 80 del segle passat.

Aquella experiència ens va mostrar la necessitat que la crítica havia de ser política i que calia evitar l'enfrontament físic com a mètode de resolució de les diferències al si de l'independentisme. Es pot argumentar que ERC i les JERC no són independentistes realment, però això no lleva cap mena de gravetat a l'error. Si s'ha d'aconseguir que ERC i les JERC no vulguin practicar el doble joc, i exhibir el seu oportunisme al Fossar o allà on sigui, s'ha de fer per la pressió dissuasiva que ha de tenir, si s'aconsegueix, la força unitària de l'Esquerra Independentista (com passa, per exemple, a Girona). Evitem, doncs, els enfrontaments físics i afanyem-nos a treballar per l'enfortiment d'un bloc polític sòlid de l'Esquerra Independentista.

Sobre la crítica a ERC i les JERC

És una evidència que ERC és una organització que no té una estratègia independentista definida. S'autoproclama independentista però porta a la pràctica una política autonomista, una política que ha accentuat d'ençà que s'ha integrat al govern tripartit de la Comunitat Autònoma catalana.

D'altra banda, també és cert que una part de la militància i l'electorat d'ERC sí que és independentista. Sobre aquesta contradicció fonamental cal que basem la nostra actuació.

Cal, però, que les crítiques siguin sòlides perquè puguin ser eficaces. Començant per les crítiques històriques.

La maniobra per la liquidació de Terra Lliure i la reinserció (col·laboració amb l'Estat espanyol) de presos independentistes va començar l'any 1991. Es va tractar d'una operació dirigida per l'equip d'Àngel Colom, que pel que fa al primer aspecte (liquidació de Terra Lliure), va comptar amb l'ajut d'una part minoritària de l'Esquerra Independentista encapçalada per Pere Bascompte que va considerar que l'època de la lluita armada s'havia acabat i que la via política era suficient (la imatge de les independències contemporànies de nombrosos països de l'Est d'Europa portava a aquesta valoració desenfocada). L'error de fons en el procediment d'aquesta operació va ser decidir unilateralment la dissolució d'una part de Terra Lliure fent-la passar per una decisió global. L'error en les propostes polítiques va ser considerar que la independència es podia aconseguir per la via estrictament parlamentària.

Aquesta maniobra primera proposada per Colom i el seu equip va tenir una inflexió quan el 1992 va quedar de manifest que la desaparició de l'organització armada comportava també la reinserció dels presos independentistes. Aleshores Pere Bascompte se'n va desmarcar. És cert que el paper jugat per persones com Josep Bargalló o Josep-Lluís Carod-Rovira no ha estat tampoc clara en aquest procés però no es pot dir que fossin ells els qui van dirigir l'operació.

La dissolució definitiva de Terra Lliure va tenir lloc l'any 1995 com a conseqüència de l'esgotament orgànic de la seva funció i així es va manifestar en un comunicat en el qual es recordava el dret del poble català a la utilització de qualsevol forma de lluita mentre que no es reconegués el dret a l'autodeterminació. [Una altra cosa seria la de considerar ara que la lluita armada, en la forma en què la practicava TL, i en el context internacional actual, tan fàcilment manipulable per la presència dominant de les acutacions del fonamentalisme islamista, no pot contribuir de manera positiva al desenvolupament de l'independentisme català. Però això és una altra qüestió pròpia de la conjuntura actual].

L'esgotament de l'experiència d'aleshores de Terra Lliure (una experiència que cal recordar que ha tingut els seus resultats positius, el més important dels quals ha estat el d'haver permès la difusió social de la lluita independentista amb el seu potencial rupturista i mobilitzador) fou conseqüència de la repressió però també de les mancances de l'independentisme mateix, aspectes

que seria llarg d'explicar ara. En aquesta perspectiva, l'acusació que s'ha de fer a l'ERC actual ha de ser d'ordre polític i en un doble sentit:

D'una banda, en primer lloc cal retreure a ERC el greuge històric que és el silenci amb què amaga les maniobres indignes de l'època d'Àngel Colom, silenci que converteix la direcció actual d'aquesta organització en una mena d'encobridora, un paper que contribueix a donar prioritat a les línies oportunistes al si del partit. En la mateixa línia de greuge històric, cal criticar també el fet que, alhora que silencia aquelles maniobres, l'actual direcció d'ERC es vanti d'haver contribuït a la desaparició de Terra Lliure, amb la qual cosa implícitament les està beneint. Ara bé, seria exagerat afirmar que aquesta direcció va col·laborar directament amb l'aparell policíac; com seria també exagerat fer d'ERC com a tal, l'única responsable de la fi de Terra Lliure.

D'altra banda, la crítica més profunda que es pot fer a ERC ha de ser en relació amb la seva pràctica política, a causa del nul suport que dona aquesta organització a iniciatives o accions socials per a la construcció de l'independentisme, tot reduint la seva actuació política al parlamentarisme i enganyant així una part important del seu electorat i fins de la seva militància.

Així, doncs, si bé podem acusar l'Àngel Colom i el seu equip de col·laboracionistes amb l'aparell repressiu de l'Estat espanyol, hem d'acusar ERC, l'equip actual, d'oportunisme, cosa que no és pas un vici menor.

En síntesi, si volem criticar amb arguments sòlids l'ERC actual, hem de situar les nostres objeccions en el caràcter *encobridor* dels episodis foscos de la història de l'organització i en l'*oportunisme* de la seva pràctica política. Si ens hi fixem bé, es tracta dels mateixos mals que s'atribueixen al conjunt de la casta política dominant, incloent-hi, més enllà del PP, CIU, el PSOE i IC-EU, etc.

La nostra força en el futur depèn de com puguem denunciar aquestes contradiccions i llevar a aquestes organitzacions l'espai polític que tenen, en benefici de l'independentisme.

Fins i tot pel que fa al paper de les JERC, cal advertir que ERC no s'allunya tampoc gaire de CIU que utilitza les joventuts per a exercir les seves manipulacions dins un espai polític que no li és propi (manipulacions que són ben paleses: còpia d'eslògans, logotips, etc.). Si la pràctica d'ERC no és independentista, és d'un oportunisme molt remarcable voler ocupar part de l'espai independentista a partir de simples proclames de les JERC, que són contradictòries amb la línia del partit. Es tracta d'un exercici exagerat d'oportunisme que s'ha de denunciar sense embuts.

Finalment, cal insistir en el fet que, malgrat la duresa de les crítiques que ERC es mereix en diversos aspectes, cal evitar la confrontació física al Fossar de les Moreres, i cal limitar-se a la crítica política i a la força de dissuasió que ha de resultar de la unitat de l'Esquerra Independentista.

10 anys de la desaparició de Terra Lliure

Aquest any es compleixen 10 anys de la desaparició de Terra Lliure i és una bona ocasió per valorar què ha representat l'experiència d'aquesta organització al llarg dels seus quinze anys d'existència, del 1980 fins al 1995.

Es tracta d'una experiència cabdal que ha tingut i té repercussions considerables en el conjunt de l'Esquerra Independentista i més enllà encara.

Aquesta llarga i rica experiència demana un estudi en profunditat que sigui capaç, en primera instància, de millorar contrarestar els treballs que s'han fet fins ara, els quals podem considerar plens de mancances perquè o bé no aborden de ple l'experiència d'aquesta organització crucial per al naixement de l'independentisme contemporani, perquè tracten d'una manera més general el conjunt del moviment; o bé aborden l'experiència de TL i d'alguns dels seus militants de manera fragmentària o poc rigorosa.

Esperonant-nos a contribuir, doncs, a l'elaboració d'aquest estudi, avancem en aquest número de *La Veu* unes primeres reflexions sobre dos aspectes fonamentals.

El naixement d'una nova organització. Una experiència singular

La lluita de Terra Lliure posseeix unes característiques específiques que la diferencien i la singularitzen respecte de les altres experiències de la seva època i que en general la van precedir al nostre país, concretament de l'OLLA (Organització de Lluita Armada), FAC (Front d'Alliberament Català) i EPOCA (Exèrcit Popular Català). Bàsicament, cal remarcar-ne tres:

- D'una banda, es tractava d'una lluita armada que es concebia en funció de tot un moviment, el moviment independentista naixent, ancorada per tant en les lluites de les classes populars (lluites obreres, lluites culturals i lingüístiques, lluites anti-repressives, lluites contra l'espoliació econòmica nacional etc.).

- D'altra banda, la lluita de Terra Lliure denunciava també el paper opressor de l'Estat i actuava contra els seus símbols i institucions (La presència de la Monarquia borbònica, les oficines de recaptació d'impostos, els mitjans de comunicació espanyolitzadors i manipuladors, etc.).

la mesura que les seves actuacions es diversificaven.

L'organització d'una solidaritat contra la repressió que aquest procés d'enfrontament comportava, contribuïa també a créixer l'extensió geogràfica i social de l'independentisme.

Aproximació al balanç d'una experiència

El balanç de l'experiència de Terra Lliure no s'hauria de reduir únicament a la simpatia i al suport social aconseguits. La lluita de Terra Lliure durant els seus quinze anys d'existència va tenir dues virtualitats principals:

- Fer conèixer el moviment independentista i els seus objectius

- Situar forçosament l'independentisme incipient en unes posicions de ruptura amb el sistema polític i econòmic dominant.

Es tracta de dues característiques essencials si estudiem amb perspectiva l'evolució de l'independentisme.

El cert és que el moviment independentista contemporani no hauria passat de ser una experiència marginal si no hagués estat pel factor que l'acció de Terra Lliure exercia com a element sensibilitzador de les consciències entre la militància i entre el conjunt de les classes populars catalanes, per a les quals la sola existència de l'organització feia sentir la possibilitat que els abusos del poder no es podrien exercir amb tanta impunitat com en èpoques precedents.

D'altra banda, el fet de situar l'independentisme en una posició enfrontada al poder anava configurant l'independentisme naixent com un moviment endurit contra la repressió i amb voluntat de plantar cara a l'Estat. Aquesta característica s'ha anat mantenint al si de l'Esquerra Independentista però s'ha anat diluint en d'altres àmbits que es reclamen de l'independentisme però desenvolupats en d'altres experiències

Roda de premsa de Terra Lliure.

- En tercer lloc, especificava clarament que la seva activitat en l'època inicial era essencialment de propaganda armada, és a dir, que no incidia, en un primer moment, en aspectes de tipus militar com seria el control del territori o l'hostilització sistemàtica de les forces armades; les accions en general tenien la funció de denúncia i de la propaganda de l'independentisme que anava lligada a aquesta denúncia.

Aquestes característiques van permetre a la lluita armada de Terra Lliure de tenir una simpatia i un suport entre les classes populars catalanes que anava creixent en

menys disposades a assumir les responsabilitats que comporta la confrontació amb l'Estat (com és el cas de les formes d'independentisme més o menys domesticat desenvolupades per ERC, una organització que s'ha volgut crear justament sobre la base de la negació i l'oblit de l'experiència de Terra Lliure).

A l'hora de resumir l'experiència d'aquesta organització cal criticar diferents desviacions i errors, ni que sigui de manera breu. Entre les desviacions que han existit cal assenyalar, d'una banda, «el militarisme» que algun dels sectors va desenvolupar; es tractava d'una expressió enfocada de les funció de la lluita armada de Terra Lliure que preconitzava una concepció i una propaganda del lluitador de Terra Lliure com un soldat, desviant-se de la funció creadora de moviment, una funció que sí que permetia més fàcilment la designació i la concepció com la de patriota català, d'identificació social més immediata.

Una altra desviació, que va més enllà de la mateixa existència de l'organització armada, perquè ha afectat el conjunt del moviment independentisme català i es va aguditzar amb la desaparició de Terra Lliure, ha estat el de la «basquitis», inclinació que ha fet caure algunes activitats en un mimetisme cec de l'experiència basca. Aquest error té una expressió extrema que és la de subordinar l'activitat armada a la pròpia del moviment d'alliberament basc en forma de diferents tipus de col·laboració i de suport a les organitzacions armades basques en llur actuació al nostre país.

Aquesta ingerència ha estat durament criticada a través de tota l'experiència de Terra Lliure pel fet que aquesta mena d'accions i la subordinació a una altra dinàmica que comportava, distorsionaven greument el procés de creixement i d'expansió de l'independentisme català, justament en el moment del seu naixement, en què s'esforçava per a estendre el seu arrelament social.

Cal considerar, d'altra banda, com un error de línia política, l'enfocament parlamentarista de l'independentisme, aspecte que s'ha desenvolupat al si de l'independentisme especialment a partir de 1991, en què la perspectiva d'una possibilitat d'aconseguir la independència a la manera de les nacions de l'Est d'Europa va estendre l'error sobre la possibilitat d'arribar a la independència del nostre país per la sola intervenció de tipus parlamentari. Aquest error va portar a una precipitació de la dissolució d'una part de Terra Lliure, procés que va anar seguit més tard per errors més greus com els de la col·laboració amb l'Estat proposant la reinserció-col·laboracionisme dels presos independentistes amb les forces policíiques i judicials d'ocupació.

Contra aquestes desviacions i errors l'anàlisi rigorosa de l'experiència de Terra Lliure ens permet de comprendre la importància dels tres eixos que van permetre el seu desenvolupament, és a dir:

- El caràcter de mobilització de les classes populars catalanes de la lluita inde-

pendentista.

- I la voluntat d'enfrontament amb l'Estat que ha marcat l'actuació d'aquesta organització d'alliberament nacional i de totes les experiències i reflexions que la van acompanyar.

- La voluntat de desencadenar formes de ruptura política, a partir d'aquesta doble pràctica i com a conseqüència de l'augment de la consciència i de l'organització de les classes populars catalanes.

L'experiència d'aquests anys d'ençà de la dissolució de Terra Lliure l'any 1995 ha mostrat que perdre aquests referents és perdre el nord i caure, com ha estat el cas d'algunes experiències, en pràctiques políticament estèrils com el parlamentarisme mancat de perspectiva estratègica o l'agitacionisme buidat de la voluntat necessària per a assolir avanços en la consciència i l'organització populars capaços de portar a terme formes de ruptura política.

L'experiència de Terra Lliure és, doncs, a la nostra manera de veure, l'experiència del cor del que ha estat l'independentisme contemporani. La importància de Terra Lliure no es fonamenta tan sols en l'exemplaritat del compromís dels seus i les seves militants, sinó en la funció dinamitzadora, catalitzadora podríem dir, i clarificadora que va aconseguir exercir i que s'ha prolongat més ençà de la seva existència mateixa.

El discurs de la legitimitat

Sovint sentim com des de l'independentisme s'utilitza la legitimitat com a raó política. Apel·lar a la legitimitat és un recurs que utilitzen tots els sectors polítics en el seu discurs, però cal advertir-ne els límits i les contradiccions que comporta.

Ideològicament, de legitimitats n'hi ha tantes com criteris polítics, perquè les unes depenen dels altres. En el cas de l'Esquerra Independentista, podem sentir com la legitimitat s'utilitza tant per explicar les pròpies actituds com per analitzar la realitat que ens envolta i articular un discurs públic. Hom argumenta que hi ha organitzacions que tenen o no tenen legitimitat per dur a terme determinades accions polítiques. I alhora, també se sent com la defensa de la

independència i el socialisme es vol fer deslegitimant les opcions dels seus detractors, és a dir, l'espanyolisme, l'autonomisme i el projecte de les classes dominants en el seu conjunt.

Però si fem un cop d'ull a la història entendrem el veritable abast d'aquest recurs.

Durant l'Edat Mitjana i l'Edat Moderna, per exemple, per als monarques i prínceps catòlics era molt important de gaudir de l'aprovació i la benedicció vaticana a l'hora de portar a terme una campanya militar. Era important, doncs, la legitimitat amb què revestien la seva agressivitat en política exterior. Ara bé, aquesta legitimitat era un factor ideològic que no podem considerar com a desllorigador d'una guerra, sinó com

a factor subordinat als fets materials. Al cap i a la fi, si el Papa no beneïa determinades ambicions expansionistes, el que hom feia erenegar-li la legitimitat al pontífex i atorgar-la al príncep (quan no es nomenava un altre Papa a qui sí es revestia de legitimitat). Ni llegint el passat ni projectant el futur hem de menysprear el paper de les idees, però sempre hem de saber-ne el seu pes específic.

Encara podem dir més: és possible que en el passat algú basés la seva actitud política en la impugnació de la il·legitimitat de l'enemic. Però això són concepcions religioses o poc materialistes de la política. En el seu temps potser vaser efectiva per tirar endavant algunes guerres dinàstiques o per obtenir majors suport popular en revoltes contra el

poder, però no ho és avui dia.

Aplicada a l'Esquerra Independentista, aquesta prevenció ens hauria de convidar a substituir la legitimitat per altres arguments polítics més efectius. No es pot basar un discurs que pretengui arribar al conjunt de la població en aquest recurs. Podem estar d'acord que el règim monàrquic espanyol sorgit del franquisme és il·legítim perquè no hi va haver ruptura amb l'aparell franquista sorgit d'una ocupació militar el 1939. Però avui dia això no és una raó que mobilitzi el gruix de les classes populars, de la mateixa manera que la crítica al sistema econòmic capitalista

és més convincent quan se n'evidencien els efectes sobre el conjunt del planeta que no pas quan s'explica la il·legitimitat de l'extracció de la plusvàlua.

No hem de renunciar al rebuig de l'ocupació espanyola i francesa com a argument polític perquè es troba en la mateixa gènesi del discurs independentista. Però sí que hem de saber articular altres aspectes del nostre ideari que tinguin més projecció social. En el cas del rebuig a les reformes estatutàries, per exemple, no és suficient recordar l'il·legítim límit que estableix

la Constitució de 1978, sinó que s'hauria de plantejar a la gent per què l'autodeterminació és un dret i com permet de fundar una nova societat sobre principis democràtics.

La tendència a recórrer al passat per a bastir-se de raó és, com hem dit, un recurs útil, però utilitzat en excés pot ser l'expressió de la frustració política i pot acabar afavorint les actituds derrotistes. La legitimitat de la República Socialista Catalana enfront els Estats espanyol i francès serà massiva quan aquesta sigui un fet, i no pas a l'inrevés.

Albert Botran

Què podriem fer amb els diners de l'espoli fiscal?

Un cop ja tenim clar que els impostos recaptats dels catalans i catalanes¹ són d'aquests i aquestes, i no dels imperis espanyol i francès, la qüestió que es planteja a continuació és saber a què els podríem dedicar si aspirem a un desenvolupament socio-econòmic ple i just de la nostra societat.

Primer de tot, cal remarcar que les xifres del dèficit fiscal aparegudes l'anterior número de *La Veu* són d'una importància remarcable i haurien de ser destinades a superar la insuficiència d'infraestructures i de serveis socials que pateixen els territoris de l'EURAM, sabent que s'han de prioritzar els interessos nacionals i no pas els de les classes dominants.

Per tot això és imprescindible una coordinació real i efectiva en la presa de decisions dels tres governs actuals com a mínim en els temes següents:

Serveis socials

És d'una màxima prioritat aconseguir una sanitat totalment gratuïta i de màxima qualitat. Increment dels centres sanitaris, ben repartits per tot el territori nacional, i dels metges, per tal de reduir les llistes d'espera al mínim possible. S'ha de tenir en compte, però, que tot això s'ha d'anar fent alhora que s'eixuga el deute sanitari sense haver d'anar a Madrid a pidolar el retorn dels nostres impostos.

També és essencial un ensenyament gratuït (incloent-hi els llibres de text) i

universal en tota la seqüència d'estudis, des de les llars d'infants fins a l'ensenyament superior. Cal que la xarxa d'ensenyament pública estigui en condicions de substituir la privada, per acabar amb la xarxa dual existent actualment, clarament classista i un dels factors de reproducció de les classes socials. S'ha d'acabar amb els barracots, s'ha d'ampliar el nombre d'escoles en les zones de muntanya i en les que es manté un procés de despoblament i retirar les subvencions a les escoles privades. És imprescindible fer arribar les noves tecnologies a tots els centres.

Els nostres impostos haurien de servir, també, per augmentar la qualitat de vida al nostre país. Implementar un sistema de renda bàsica, un salari mínim interprofessional decent, un subsidi d'atur, jubilacions i baixes temporals equivalents al 100% del sou, i d'altres subsidis (viduïtat, baixes de llarga durada o indefinides, etc) justos per viure dignament; així com les polítiques necessàries per garantir a tothom el dret a un habitatge.

Infraestructures

És imprescindible apostar pel transport en ferrocarril, per la qual cosa cal incrementar les línies, els quilòmetres de xarxa ferroviària i la freqüència de pas; modernitzar les infraestructures existents i fer el canvi a l'ample de via europeu; canviar el projecte de TGV pel de mitjana velocitat, menys agressiu amb el territori i amb una

velocitat suficient (tenint en compte el fracàs del TGV Madrid-Lleida). Tot això amb tres finalitats: connectar la major part del país amb ferrocarril, impulsar el transport de mercaderies en tren en detriment del transport per carretera i fomentar el transport públic col·lectiu en detriment del privat.

Pel que fa a les infraestructures viàries, s'ha d'invertir en la millora de la xarxa de carreteres actual, eliminar els punts negres, recuperar la titularitat pública de les vies de comunicació terrestre privades i, com en el cas del tren, establir les carreteres/autopistes que facin falta per vertebrar tot el nostre territori, considerant les Illes com un cas a part. S'han de rebutjar projectes com el Quart Cinturó o les autopistes a Mallorca, que només tenen com a finalitat engreixar les butxaques de les grans empreses concessionàries i fomentar l'expansió descontrolada de les grans capitals catalanes.

Respecte als aeroports, amb una gestió pública catalana d'aquests i dels diners a invertir-hi, caldria establir el de Barcelona com a aeroport intercontinental (Mallorca, València i Perpinyà són més a prop de Barcelona que de Madrid i París) i potenciar tota una xarxa subsidiària ben descentralitzada.

En un país com el nostre amb tants quilòmetres de costa, hi hauria d'haver més atenció als ports. Ens cal una xarxa de ports equilibrada, conjuntament, i no només, amb un parell o tres de ports importants.

S'ha de potenciar els nusos modals ferrocarril/vaixell per incrementar el transport de mercaderies per aquests mitjans en detriment dels camions que saturen les nostres carreteres i autopistes.

Transport públic

Algunes aspectes d'aquest apartat ja s'han tractat dins els anteriors. Tanmateix, cal fer esment en què cal invertir en el transport públic, reforçar-lo intel·ligentment per disminuir el transport per mitjans privats. I en aquest sentit és primordial establir connexions amb els polígons industrials i fixar horaris que serveixin per dur a terme l'objectiu fixat.

Recerca i desenvolupament

La inversió en aquest capítol és una de les assignatures pendents que existeix al nostre país des de fa molts anys i s'ha convertit en un llast a l'hora de dinamitzar la seva economia. Això s'ha d'acabar i una part del dèficit fiscal recuperat ha d'anar destinada a aquest capítol per aconseguir arribar a igualar, com a mínim, els estàndards dels països de la UE més desenvolupats.

Un punt a incidir és el de les energies alternatives. S'ha d'investigar en aquest camp i s'han de promoure, al mateix temps que es tanquen les centrals nuclears dels Països Catalans.

Solidaritat

Com a catalans, primer de tot hem de ser solidaris amb nosaltres mateixos. Per tant, hem d'incidir positivament en els

Els diners de l'espòli fiscal es podrien fer servir per millorar infraestructures bàsiques del país.

territoris del nostre país que no formen part de l'EURAM, com ara la Franja de Ponent, la Catalunya del Nord, el Carxe, l'Alguer i Andorra. No podem permetre que segueixi la seva desnacionalització i una manera d'aconseguir-ho és fent visible d'on provenen els ajuts econòmics que reben per al seu desenvolupament.

De seguit, hauríem de fer efectiva la demanda de l'ONU i dedicar el 0,7% del nostre PIB al desenvolupament dels països subdesenvolupats, però tenint especial cura de fer-ho en aquells que es troben immersos en processos d'alliberament nacional i/o social.

Aquest article no és, ni ha pretès ser-ho, un repàs exhaustiu de les deficiències que podem constatar diàriament i que

necessitem eliminar, tampoc s'hi ha quantificat res, només és una reflexió sobre amb què podríem destinar els nostres impostos, en el cas que realment els gestionéssim nosaltres i no pas el Cèsar.

Feliu Ripoll

NOTES

¹ I més concretament del poble treballador català, ja que en definitiva tots els impostos recauen sobre aquest. Tant els recaptats directament o indirectament d'aquest com els que paguen les empreses, ja que aquests són part de la plusvàlua requisada pel capital als treballadors i treballadores en el procés productiu.

Ha escrit en aquest número: Encarna Canet, Toni Infante, Albert Botran i Feliu Ripoll.

La Veu del Moviment de Defensa de la Terra es fa responsable de l'opinió de tots els articles signats.

Composició: P. J. Sala

